

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor, anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petiu prima-dată 14 bani, a doua-oră
12 bani, a treia-cară 10 bani.

Luptătorii de eri.

Zguduitorul războiu, ce și-a lărgit fióroasa lui aripă peste cele mai luminate țări ale lumii, zi de zi și noapte de noapte cheamă mereu la încăerări sângeroase cete nesfârșite de vieți ome-nești, și cu cât mulțimile ostașilor în-antează cătră rândurile de bătae, goluri de moarte fac în rândurile lor năpraz-nicile arme, ca'n urmă să rămână tru-purile schiloade, obosite, și reci ale ace-lor, cari cu flori la pălărie și cu cân-tece de vitejie pe buze au plecat pă-trunși de o datorie sfântă. In zilele tre-cute am cetit într'una din gazetele noas-tre următoarele versuri, cari ne-au miș-căt adânc, deoarece mi-au zugrăvit în-aintea ochilor mei sufletești icoana aceasta înduieșătoare:

»Plecară — odată — armatele
[superbe
In cart stmțeam că vlttorul fierbe...
Plecară armate 'n drumurile lor
Șt cum le-au dus, le-aduc cu-
[aceloș zor
Nepăsătoare trenuri.

Sosesc acasă în convoiuri lungi
Grozave armii, de orbi, de schiopt,
[de ctungt,
Șt'n gârl cu nepăsare îl descarcă...
(A. Cotruș).

De pe câmpiile ude de sânge, se întorc spre vetrele străbune, tinerii lup-tători, ale căror jertfe au fost mari, de-oarece și-au jerttit propria lor viață. Și cu cât se reîntorc mai mulți, cu atât grija tuturora se îndreaptă spre ei, cău-tând să le aline suferințele trupești și durerea desnădejdi Stau și mă uit cum vin mereu. Obosiți, palizi și triști. Par că nici când nu s'ar putea repeta cu mai multă îndreptățire, despre cineva, ca despre aceste umbre străvezii, vesti-tele cuvinte ale unui mare poet al lumii: „Iată niște oameni, cari au fost în Iad” Noi, cei rămași acasă nu pu-tem însă rămânea nemișcați la prive-liștea aceasta. Ne trebuie o nădejde, un ajutor de unde-vă, căci altfel inimile noas-tre amenință să ni se frângă de durere.

Soarta bieților răniți merită toată luarea aminte. Pentru de-a înțelege lipsa aceasta e de ajuns să vedem abia cum trec acești tineri atât de frumoși odi-nioară, sprijiniți acum în cărji, lovind pietrile de pe uliți cu câte un neînsu-flețit picior de lemn, sau fluturându-și mânecă surtucului încoace și'ncolo, din

care lipsește neînfrântul braț de oștean.

Dacă sunt unii oameni, cari cred că acești nenorociți ar fi mai bine să fie scoși din ochii lumii, să fie aruncați undeva depărte ca să nu se mai vază de nimeni, acolo le pot răspunde cu toată seriozitatea că ei nu cunosc sufle-tul poporului nostru!

Rănitul este icoana vie a patriei întregi, ridicată în cea mai din urmă străduință dureroasă a ei; el este omul, care a luptat, a suferit și a răscumpărat cu sângele, cu carnea și cu oasele lui, dreptul fiecărui a de-a se mândri cu nu-mele de român și de cetățean al patriei. Noi lăudăm bucuros vrednicia tuturor soldaților noștri, cari se împotrivesc duș-manului; ne închinăm în fața acelora, cari au adormit pentru totdeauna, dar vitejia acestor, a morților, nu a putut izbi și ochii, ci vorbește numai inimilor noastre... Cel întors de pe câmpul de luptă este eroul a cărui rană se vede însă și trecând numai, târânduși picioa-rele frânte pe uliți, iese la iveală în-treaga frumsețe a jertfei pentru patrie. Mulțimea simte bine lucrul acesta și pentru aceea își descopere cu evlavie capul în fața răniților; ea salută cu inima caldă mărimea slăbirii lor; vâ-zându-i ea găsește împlinită până la moarte, cea mai strălucită învățătură de cunoaștere a datorinței. Soartea este mai crudă pentru cei întorși bolnavi însă, decât pentru cei cari mor în cinstea unei cuceriri și biruințe; ea îi lasă în viață, dar le răpește pentru tot-deaună cele mai mari bucurii; ea îi aduce în mare parte la sapă de lemn și în neputință de-a reîncepe meseria veche, de-a mânui săcurea pe care au părăsit-o, de-a prinde coarnele plugului pe care l-au lăsat răsturnat pe răzor, de-a purta gresia pe buzele coasei zvâr-lită la întâmplare pe o brăzdă de iarbă pătulită, pentru a pune mâna pe armă.

Singur statul va putea lua mă-surile care se cer pentru a micșora pe cât este cu putință cruzimea războiului. Aceasta s'a și făcut în parte: Pe una din paginile gazetei noastre publicăm chiar în numărul de azi o listă aaju-toarelor ce le dă statul ostașilor nenorociți sau famililor acestora. Atât însă nu e de ajuns. Trebuie ca și noi, fiește-care pentru sine, să ne ținem de-o da-torință sfântă, să contribuim cu ceva pentru de-a mântui pe glorioșii noștri răniți. Fiecare dintre noi, a încheiat o

datorie cu răniții, cu văduvele și orfanii soldaților noștri, cari au luptat pentru noi, pentru viața și fericiterea noastră. Nu trebuie ca după războiu să vedem prin orașe și sate târându-se pe margi-nile drumurilor schilozi, cerând cu la-crimi în ochi mila acelora, pe care i-a apărat cu toată râvna inimii lor. Injo-sirea noastră ar fi mai mare de cât a lor. Ei nu trebuie să ajungă cerșitorii, a căror glorie s'o murdărească pravul ulițelor și nerecunoștința noastră,..

Zi de zi porțile gărilor se deschid pentru de-a lăsa să pătrundă în orașele noastre șiruri nesfârșite de răniți, de vul-turi glorioși, a căror aripi sunt însă tăiate.

Să ne fie milă!

Biserica este chemată în locul în-tâi și aici, să facă începutul. Iată deci un prilej strălucit și de astădată, pen-tru de-a ne dovedi că învățătura lui Cristos nu este numai o podoabă a cărților ei, ci și-a inimii; nu numai a vorbelor, ci și a faptei. Ea trebuie să fie casa de adăpostire a ce'or răniți și a nenorociților. Să ne aducem aminte de cuvintele lui Isus:

„Fericiți sunt cei milostivi, că aceia se vor milui“.

Lupta pentru Dardanele.

Inercarea nouă făcută de aliații Englezi și Francezi spre a cucerii Dar-danelele nu și-a luat încă sfârșitul. In-credințați, că altfel nu vor putea lua în stăpânirea lor străntorile, decât dacă vor descărca pe uscat trupe în număr mai mare. ei au făcut și lucrul acesta. In 25 April s'au făcut cele dintâi de-barcări

Turcii s'au ținut și ei foarte bine res-pingând atacurile aliaților. Mai jos dăm telegramele venite dela Turci și dela Englezi despre această parte a războ-iului european

Comunicat oficial otoman.

Constantinopol 20 Aprilie. — Cartierul general comunică cu data de 25/4:

Inamicul a încetat sub protecțiunea va-selor de război o debarcare în patru puncte ale țărmlui apusean al peninsulei Galipoli anume: îmbucătura lui Sighindere, în păra-ginile de la Ariburnu la vest de Kabatepe, în paraginele dela Tekeburu cum și aproape de Kumkale. Inamicul debărcând la Tekeburu a fost aruncat în mare în urma unui asalt cu baioneta, efectuat de soldații noștri. Trupele debărcate la Ariburnu, căutând să înainteze, au fost nevoite a se da înapoi în fața atacu-lui forțelor noastre și împinse spre țărmlure. O parte a forțelor inamice din această regiune

a fost obligată a se retrage în grabă eri noaptea pe plutele lor.

Astăzi trupele noastre continuă cu succes atacurile lor pe toate fronturile. În același timp o flotă inamică, spre a face forțarea pe mare, s'a apropiat eri de strâmtoari însă a trebuit să se retragă în fața focului nostru. În timpul acestei acțiuni un torpilor inamic a fost scufundat, un alt torpilor grav stricat a fost tras spre Tenedos.

Inamicul n'a întreprins azi nici o încercare pe mare în contra strâmtoarei.

Ni i o schimbare importantă pe celelalte fronturi.

Constantinopol 28 Aprilie. — Dușmanul a cărei debarcare a fost semnalată în împrejurimile Kum-Kale-ului, a vrut să înainteze sub protecțiunea vaselor sale de războiu, dar cu tot focul violent al vaselor, a dat înapoi din toate părțile. Trupele noastre au reușit să-l respingă pe litoral ucizându-i 400 de oameni și făcând 206 de prizonieri. În comparațiune cu acest act de eroism, pierderile noastre sunt neînsemnate. O parte din soldații musulmani, din trupele franceze, debarcate în partea aceasta, profitând de ocaziune s'au unit cu noi.

De partea cealaltă, în fața Kaba-Tepnului, am făcut de asemenea numeroși prizonieri: soldați englezi și australieni, precum și un căpitan și un locotenent.

Ce spune Sir Eduard Grey, despre lupta din Dardanele.

București, 2 Maiu

Eduard Grey, ministrul de externe al Angliei a dat către statele neutrale următorul comunicat.

„Debarcarea trupelor s'a început în zorii zilei de 25 April, în șase puncte deosebite, sprijinită fiind de flota întregă. Debarcarea a izbutit în cinci locuri, cu toată împotrivirea dărză a Turcilor. În seara zilei cei dintâi trupele australiene britice și franceze s'au întărit bine în trei locuri. Debarcarea s'a urmat și după aceasta în mod mulțumitor, cu toate pierderile însemnate ce le-am avut.

Cum a fost scufundat crucișătorul francez Gambetta

Viena, 15 Aprilie. — Agenția Stefani află din Brindisi, că crucișătorul „Gambetta“ a fost torpilat de submarinul austriac „U 5“ pe la orele 1 jum., noaptea trecută, cam la 26 mile spre sud de Santa Maria de Leuca.

Crucișătorul, spre a nu se scufunda, s'a înnisipat de coastă. Au fost salvați mai multe sute de oameni, cari au fost luați pe bord de vasele de pescari din împrejurimi, și de personalul vasului Sante Maria. Până acum s'au salvat 108 oameni.

„Tribuna“ crede că submarinul austriac a părăsit Cattaro călătorind la suprafață toată ziua și s'a scufundat doar spre seară spre a reeși noaptea. Se știa de mult că trei crucișătoare franceze de tipul „Gambetta“ încruciează între Corfu și Italia. Vremea rea și ceața a favorizat acțiunea submarinului.

„Tribuna“ află că vasul „Leon Gambetta“ a fost torpilat la 20 mile de coasta, italiană. În momentul dezastrului șeful de post al vasului Santa Maria, cu escadrița de acolo s'au dus într'ajutorul vasului. „Gambetta“ era, puternic a plecat și mergea în voia valurilor fiind părăsit de echipagiul. Ofițerii francezi îl cred pierdut pentru că ruptura făcută de explozia torpilei a fost enormă și a năpădit, în des-părțământul mașinelor.

Telegramele războiului.

Rușii respinși. Frontul rusesc de pe râul Dunaieș spart.

Budapesta, 2 Maiu — Pe unele locuri din Polonia rusească l'am scos pe dușman din pozițiile împinse prea înainte. Cu această ocaziune trupele

noastre au ajuns până în nemijlocită apropiere de pozițiile principale rusești. Trupele noastre de pe înălțimile dintre valea Orawei și valea Opor au respins atacuri violente rusești. Aici am făcut prizonieri 200 de Ruși. În fine trupele noastre trecând în atac au ocupat un puternic punct de razim dușman, situat spre ost dela înălțimea Ostry. De astădată am făcut prizonieri câteva sute de soldați ruși luând și mitralieze. În Galiția de sud-ost și în Bucovina n'a obvenit nici o schimbare. Höfer.

Budapesta, 3 Maiu — Trupele aliate austro-ungare și germane l'au atacat eri pe dușman în pozițiile bine întărite și ocupate de luni de zile din Galiția de-vest precum și pe frontul Malastow-Gorlița-Gromnik respingându-l preutindeni.

Am făcut prizonieri mai mult de 8000 de Ruși prinzând și un număr nestabilit încă de tunuri și mitralieze. Totodată l'am silit pe dușman să treacă Dunaieșul inferior. Pe frontul din Carpați și în Beschizi situația e neschimbată. Am câștigat teren și în Carpații păduroși, precum și în luptele date spre ost dela Koziwo. Aici l'am scos pe dușman din propriile-i poziții respingându-i crunt contra-atacurile. Am făcut prizonieri mai multe sute de soldați ruși capturând și 3 mitralieze. De asemenea l'am respins pe dușman și de pe înălțimile din vestul localității Osmaloda cauzându-i pierderi grele. La hotărul rusesc, între Prut și Nistru nu e nimic nou. Höfer.

Germanii înaintază spre Riga.

Pierderile Rușilor:

Berlin 2 Maiu. — Pe câmpul de operații dela vest: În Flandra, spre sudost dela Ypern, precum și pe ambele laturi ale drumului Peel-Kapelle-Ypern am ocupat măeristile Fortain spre sudost dela St-Julien. În Champagne am cauzat prin explozii pagube considerabile în pozițiile dușmane dintre Souaien și Perthes. Intre Maas și Mosela au fost eri numai lupte de artilerie.

Pe câmpul de operații dela ost: Urmărind dușmanul ce se refugia spre Riga i-am mai luat patru tunuri și patru mitralieze.

Spre sud dela Mitau am mai făcut 1700 de prizonieri. Cu aceștia numărul prizonierilor făcuți aici se ridică la 3200. Spre sudvest dela Kalvarja am zădărnicit atacurile Rușilor cauzând dușmanului pierderi grele. Respingându-i pe Ruși peste râul Sasupă am mai făcut 330 de prizonieri. De asemenea au suferit Rușii pierderi grele spre nordvest dela Skirniévics, unde dușmanul a avut o mulțime de morți și 100 de răniți.

Berlin 3 Maiu. Pe câmpul de operații dela vest: După un foc vehement de artilerie dușmanul a încercat iarăși să ne ia cu asalt noua poziție situată spre nordost dela Ypern și anume: Francezii au atacat vehement pe teritoriul situat între canal și drumul Ypern-St-Julien, iar Englezii au atacat ceva mai slab spre ost dela acest teritoriu: toate ostenelele lor au rămas însă fără rezultat mai ales din pricina focului, pe care l'am des-

chis asupra flancului lor dinspre Bratseme și Veldhök luându-i totodată și pe la spate sub un foc ucigător. Aici am capturat trei mitralieze. În Argoni, spre nord dela Lefour-de-Paris am progresat foarte bine în urma atacurilor noastre de acolo Intre râurile Maas și Mosela numai la Bois-delPrêtre s'au iscat lupte mai vehemente, în cari Francezii au atacat de mai multe ori în masse mari. Am respins însă aceste atacuri cu ocaziunea căroră Francezii au ajuns până la marginea tranșeelor noastre; dușmanul a suferit pierderi mari luându-i și 90 de prizonieri. Eri iarăși am făcut incapabile de luptă două aeroplane de sburat de-ale dușmanului și anume pe unul l'am împușcat la Prens, iar pe celălalt l'am silit să aterizeze spre nordost dela Verdun.

Pe câmpul de operații dela ost: Operațiile noastre din partea vestică a Rusiei progresează. La Sawle am mai făcut patru sute de prizonieri. Urmărind trupele rusești, cari căutau să scape cu fuga trupele nemțești au ajuns până la ținutul din sudvestul localității Mitau. În ținutul Calvarjei am respins atacurile rusești cauzând dușmanului pierderi mari. Am făcut 300 de prizonieri.

Acțiunea diplomatică a Italiei.

Din Roma se anunță: Desfășurarea acțiunii diplomatice, care se concentrează de câteva zile la Roma, devine din ce în ce mai activă. În jurul mersului acestor tratative se păstrează însă cea mai mare rezervă și secretul cel mai absolut de cătră cercurile competente. Totuși, fiecare își dă seamă că e vorba de unele negocieri temeinice și hotărâtoare, puse la cale de cele două grupări ale marilor puteri.

Se anunță din Berlin: „Berliner Tageblatt“ află din Roma:

Regle a invitat în audiență pe ministrul de externe d. Sonnino și pe șeful statului major al armatei cu care a avut o întovădere de o oră.

Se anunță din Geneva: „Journal de Genève“ primește dela corespondentul său din Roma: Cea mai mare parte a svonurilor lansate în Europa despre atitudinea Italiei sunt pure invențiuni. Nici publiciștii cu bune legături în anume cercuri nu știu nimic, nici chiar înșiși șefii partidelor nu au informațiuni exacte; singur numai regele și dnii Sonnino și Salandra știu toate, ei însă păstrează cea mai mare discrețiune.

Dreptul de vot al eroilor.

În ședința de Joi a camerei ungare dep. Rakowsky și-a desvoltat propunerea sa privitoare la darea dreptului de vot soldaților aflați pe câmpul de luptă. Propunerea — după cum știm — a fost respinsă cu majoritate de voturi, după ce contele Tizza — des întrerupt și apostrofat de opoziție — s'a exprimat contra propunerii, riscând între altele afirmația, că introducerea votului universal în Ungaria ar însemna o nenorocire națională...

Fără a comenta cele petrecute în ședința de Joi — căci n'au lipsă de nici un comentariu să urmeze aici, ca un document al vremii, raportul pe care-l publică ziarul „Az Est“ asupra acestei memorabile și caracteristice debateri:

Cuvântarea dep. Rakowski.

„Dep. Rakowsky István își motivează propunerea sa, a cărei miez este, ca începând de la anul al 20-lea al vârstei să fie alegători toți aceia, cari în actualul războiu s'au luptat pentru patrie.

Prezentarea propunerii sale nu însemnează, că opoziția renunță la cererile ei privitoare la reforma electorală, ci ea vrea să dea numai un prilej, ca legislația să exprime printr'o manifestație unanimă mulțumita sa acelor, cari se luptă cu o abnegație și vitejie fără pereche pentru patrie. Accentuează însă, că această manifestație ar avea valoare numai în cazul, când ea ar fi unanimă și când ea n'ar fi considerată ca inițiată de un singur partid.

Națiunea nu și-ar putea exprima recunoștința mai frumos față de acei, cari se luptă pentru ea, decât prin aceea, că constituția ar primi între șanțurile ei pe soldații săi.

A sosit momentul, ca parlamentul să exprime mulțumita și recunoștința sa solemnă față de soldații acordând fiecărui soldat combatant dreptul elementar al fiecăruia: dreptul de vot. (Aplauze pe băncile opoziției. Conte Károly se ridică și aplaudă).

Răspunsul contelui Tisza.

Cred, că în ce privește sentimentele, ce le nutrește întreaga națiune maghiară față de fiii noștri aflători pe câmpul de luptă, suferim de fapt una. Când e vorba, ca să dăm expresie mulțumitei noastre față de armată sau față de singuraticii membrii ai ei, toți ne patem da mâna în această chestie.

Recunosc, că mă simt oarecum într'o grea situație, când conform datorinței mele, trebuie să proced față de propunerea prezentată din punctul de vedere al cercetării liniștite. (Mare zgomot în stânga). Eu cred, că noi toți voim să folosim ori ce prilej, ca să dăm expresie sentimentelor de mândrie, bucurie și deplină mulțumire, pe cari le nutrem în sufletul nostru față de armata noastră.

Förster Aurel: În viitor vor judeca și soldații noștri din punctul de vedere al cercetării liniștite! (Mare zgomot).

Contele Tisza: Eu cred că soldatul maghiar, care privește în fața morții și care suferă prin lungi săpămâni și luni eforturi supraomenești, nu e condus de o anumită beție (mămor) ci de cercetarea liniștită, proprie bărbatului. (Mare zgomot în stânga).

După părerea mea, fiecare avânt nobil formează baza acelei hotărâri ideale, în care se împreună toate coardele inimii și în care dominează deopotrivă sentimentul, pasiunea și convingerea.

S'a amintit aici, că anumite trupe maghiare deosebit de viteze nu s'au împărțit de distincții în mod corăspunzător. Ministrul de onoare a răspuns foarte corect, că e la mijloc o deosebire în ce privește procedura comandanților de trupe. Aceasta e în tot cazul un rău care trebuie sanăt. Adeseori am avut prilej, să mă întâlnesc cu factorii cei mai chemați ai armatei și m-am convins în mod direct despre recunoștința caldă ce-o au față de vitejia și virtuțile militare fără pereche al soldaților maghiari.

Vaszyoni Vilmos: Dar virtuțile cetățenești?

Contele Stefan Tisza: Noi toți dăm expresie cu bucurie sinceră mulțumitei și recunoștinței noastre față de soldații noștri din linia de foc, dar e întrebarea, că oare extinderea dreptului de vot e un mijloc potrivit pentru exprimarea acestei mulțumite? După părerea mea e o neînțelegere la mijloc.

Dreptul de vot nu e răsplata unui individ sau a unor clase sociale, ci un mandat primit

dela stat, cu privire la care nu e hotărîtor punctul de vedere al singuraticului ci cel al statului. La extinderea dreptului electoral trebuie să se exerzeze o alegere anumită. În faptul că cineva a fost pe câmpul de luptă și că și-a împlinit cu credință și curaj datoria, nu pot găsi această alegere. Și nu doar pentru aceea, fiindcă n-ar fi cei mai credincioși și mai curajoși pe câmpul de luptă, și cei mai voinici tru pește. Acei cari au rămas acasă, nu sunt mai puțin credincioși și curajoși, dar sunt fizicește neapți, miopi, cu picioare și piepturi slabe. D-nii deputați sunt desigur convinși, că cei, cari din cauze fizice n-au fost apți și n-au plecat în luptă, și-ar fi împlinit cu aceeași credință datoria, dacă ar fi putut pleca în războiu.

Huszár Károly: Dați și acestora dreptul de vot!

Contele Stefan Tisza: Argumentația aceea, care țintește la acordarea dreptului de vot soldaților, dacă nu vrem să ajungem la o completă contrazicere logică, duce la cel mai extrem vot universal. Introducerea votului universal în Ungaria ar fi o nenorocire națională... (La aceste cuvinte izbucnește în șirele opoziției mare zgomot).

Huszár Károly strigă: Aceluia, a cărui sânge e bun, să-i fie bun și votul.

Contele Stefan Tisza: Spre cel mai mare regret al meu nu sunt în poziție, ca să primesc propunerea d lui deputat Rakowsky și vă rog să n-o admiteți la dezbateri. (Mare zgomot și contraziceri la opoziție).

Strigăte din stânga: Rușine, infamie!

Președintele pune la vot propunerea. Roagă pe acei, cari vreau să admită la dezbateri propunerea lui Rakowsky, să se ridice. În întreaga opoziție: partidul independist, cel popular și cel constituțional, ba chiar și câțiva deputați afară de partide, se ridică.

Președintele anunță, că dezbateri propunerii o dorește minoritatea camerei, prin urmare majoritatea n-o dorește.

Opoziționalii au urmărit cu mare zgomot votarea și din nou s'au suzit adresându se guvernului și partidului muncii strigăte ea:

Rușine! Infamie!

Știri din România.

Cearta din partidul conservator. — Un discurs al dlui Nicu Filipescu. — Consiliu de ministrii.

Pe tema chestiei externe s'a ivit un conflict între domni Marghiloman, actualul șef al partidului conservator și dl Nicu Filipescu, popularul fruntaș al aceluiași partid, care conflict amenință să producă o dureroasă desbinare în partidul conservator.

Pentru a preîntâmpna o criză în acest partid, s'a ținut luni după amiază la dl Marghiloman acasă o consfătuire, la care au participat aproape treizeci membrii ai comitetului executiv, aflători în București, între cari dnii Titu Maiorescu, Teodor Rosetti, Ion Lahovary, C. C. Arion etc.

Asupra acestei consfătuiri s'a publicat un comunicat oficial, în care se spune între altele:

„S'a discutat situațiunea internă a partidului. D-nii D. Greceanu și M. Vlădescu, exprimând opiniunea că agitațiunea din partid are la bază o simplă neînțelegere care ar putea fi eventual limpezită, d-nul Marghiloman a acceptat ca domniile lor dinpreună cu dl Const. Arion să limpezească, cum vor crede, acest punct.

O convocare oficială a comitetului executiv este apropiată.

În scopul limpezirii neînțelegerilor s'a ales în această consfătuire o comisiune de trei, care

să trateze cu dl Nicu Filipescu modalitatea unei înțelegeri pentru a se încunjuira o ruptură în partid. În urmare o comisiune compusă din dnii C. C. Arion, D. Greceanu și M. Vlădescu au avut Mercuri o consfătuire cu dl Filipescu a cărei părere a fost ca din considerații de politică externă șeful partidului să se retragă și să fie în mod provizor înlocuit cu un comitet conducător, care să țină locul de șef până după deslegarea chestiunii externe.

Comunicându-se d-lui Marghiloman părerea d-lui N. Filipescu, șeful partidului conservator a hotărât să se convoace comitetul executiv pentru Vineri sau Sâmbătă pentru a aplană conflictul ivit.

Aceasta e până în prezent stadiul crizei din partidul conservator.

„Ziua“,

scrie.

Marele patriot dl Nicolae Filipescu în discursul rostit la Iași și reprodus în numărul dela 17 Martie al «Epocei» vorbește despre timpul, care a trecut deșand cu procesul memorandumului.

De atunci, — zice, — sunt abia 20 și ceva de ani.

Timp scurt pentru cei ce știu că o înviere națională este rodul unor opinteli seculare, iar numai aparent efectul unei învățături diplomatice abile. (Aplauze).

Timp scurt pentru a crea o conștiință netedă a noilor noastre țeluri, un program național, clar, enérgii de oțel și putere de sacrificiu

Timp scurt mai ales spre a forma pentru îndeplinirea unei opere de uriași, o tinerime rău pregătită de niște împrejurări neprielnice. Această tinerime își avea rădăcinile în epoca de oboseală care a urmat după îndeplinirea operit generației eroice.

Din această tinerime s'au ridicat mulți oameni cu mintea bine înzestrată, dar cu inima înstrăinată în școlile apusului sau oameni nărăviți cu școala dela noi, care nu e școala marilor jertfe pentru neam.

În această școală, studiul dezinteresant a fost nimicit de sistemul napoleonian; împins mai departe cu ori unde aiurea. Titlurile univerșitare au ajuns valori, ca titluri de bursă și școlile noastre s'au prefăcut în fabrici de postulanți.

Dela aceștia să ceri sacrificii pentru împlinirea idealului nostru?

Și ne mai mirăm că sunt atât de mulți, cari nu pricep nimic din evenimentele de azi? (Vii aplauze).

Avem Români, cari își dau acest nume, cari sunt cetățeni români și sunt chiar născuți pe pământul românesc, dar n'au suflet de români.

Ce știu ei despre Transilvania? De istoria e, nici o boabă. Unii au fost până la Brașov, în excursiune.

Alții cunosc gara din Arad și cea din Cluj, pe unde trec cele două trenuri spre Paris. Idealul național il pleacă disciplinei de partid. Sibiul ori Blajul il văd prin prisma perspectivei unei prefecturi.

Dintre aceștia au răsărit apostolii curajoși ai prudenței, seci ce-și acoperă nulitatea cu aere grave de diplomați alături de simbriații legațiilor străine. (Aplauze).

Azi toți ticăloșii își resfață ignomlnia. Spionii se prind la vorbă și discută idealul național. Eu cunosc două feluri de ticăloși: ticăloșii fără argumente, modești și resemnați și ticăloșii cu argumente, cu mult mai nesuferiți. Aceștia au descoperit azi Dardanelele. (Aplauze).

Dacă norocul ne va ajuta, vijelia, care ne va aduce la victorie, va desrădăcina stejari cu mândră coroană, dar cu rădăcini putrede și va spulbera toată pleava și tot gunoiul (vii aplauze).

Până atunci ticăloșii prosperează. Ei ne dau privescerea unei vieți sociale desfrânate, frământate de dorul câștigului și al petrecerilor.

Petrolistul vrea să exporteze benzina, adică munițiune pentru vrăjmaș. Agricultorul vrea să exporteze grâu, când fiecare chilă însemnează poate un vrăjmaș mai mult și un fiu sau un frate mai puțin. Acționarul Băncii Naționale cere statului dobândă chiar la aurul ce acesta i-a împrumutat. Tuturora le trebuie ban ca să petreacă. Teatrele sunt pline, cinematografele tixite. Aci, un măscăriciu îți cântă cuple imbecile stărnind entuziasmul cu intrăm sau nu intrăm. La o serbare în folosul unui cerc sportiv din București se plătea 120 lei loja și locuri nu se mai găseau.

— Mercuri seara a avut loc la ministerul de interne un consiliu de miniștri prezidat de d. I. I. C. Brăteanu. Consiliul a durat dela orele 6 până la 8 jum. După un schimb de vederi asupra situației externe, miniștrii s'au ocupat cu chestiunea unor noi repartiții necesare în bugetul în curs. A fost modificată astfel destinațiunea unor sume dela capitale mai puțin interesante, în conformitate cu nevoile eventuale. Consiliul a relevat situația economică a țării și a discutat mijloacele ce ar putea fi utilizate pentru evitarea unei crize mai serioase. Aproximarea din afară și modalitățile posibile au fost deasemeni obiectul desbaterilor consiliului. În urmă au fost rezolvate lucrările curente.

— La încheierea foii aflăm din București, că în ședința comitetului executiv al partidului conservator, care s'a terminat ieri seara târziu, majoritatea membrilor a votat d-lui Marghiloman încredere cu deosebire în urma discursurilor rostite de d-nii T. Maiorescu, C. C. Arion și alții.

— Partizanii d-lui Filipescu se vor întruni astăzi pentru a-și fixa atitudinea față de votul de ieri al majorității marelui comitet executiv.

Ajutorarea Văduvelor și orfanilor soldaților invalizi și celor căzuți în războiu.

În ședința de Marți a Dietei ungare guvernul a depus pe biroul camerei între alte proiecte de legi și un proiect privitor la ajutorarea văduvelor și orfanilor soldaților invalizi și a celor căzuți în războiu.

Acest proiect de lege, care va fi probabil votat fără nici o schimbare, conține următoarele dispoziții:

Ajutor de stat va primi atât văduvele și orfanii celor căzuți în războiu sau pierși, cât și soldații deveniți incapabili de lucru în urma rănilor primite, dacă vor putea dovedi că sunt avizați la ajutor din partea statului. Acest ajutor este deocamdată provizoriu și se dă sub întreagă durată a războiului și încă 6 luni după durată războiului.

Ajutorul de stat, ce se va da, după ridicarea la valoare de drept a legii de față, se împarte precum urmează:

1) 60 cor. ajutor anual primesc acei invalizi, cari au pierdut cel puțin 20, însă mai puțin de 50 la sută din puțința lor de câștig în meșteșugul ce au urmat înainte de război și urmează după războiu.

2) 120 cor. ajutor anual se dă acelor invalizi a căror puțință de a câștiga traiul de toate zilele a scăzut cu 50—100 la sută.

3) 180 cor. ajutor anual primesc acei invalizi, cari sunt neputincioși pentru orice lucru.

4) 60 de cor. ajutor anual primește soția legiuită a invalizilor cari au dreptul la ajutor conform punctelor 1, 2 sau 3.

5) 36 cor. ajutor anual primesc copiii fie chiar născuți în afară de căsătorie, ai invalidului îndreptățit la ajutor conform punctelor 1, 2 sau 3 și anume băieții capătă acest ajutor până la vârsta de 16 ani, fetele până la vârsta de 14 ani.

6) 60 cor. ajutor anual primesc părinții și bunicii invalidului îndreptățit la ajutor conform punctelor 1, 2 sau 3; suma totală a ajutorului dat acestor membri de familie nu poate fi mai mare ca de 120 cor. anual.

7) 120 cor. anual capătă văduva celui căzut (dispărut sau mort) în războiu.

8) 12 cor. ajutor anual capătă fiecare orfan (lipsit numai de tată fie legiuit fie legiuit al celui căzut și anume băieții până la vârsta de 16 ani, fetele până la vârsta de 14 ani.

9) 36 cor. ajutor anual primește orfanul lipsit și de mamă) fie legiuit fie legiuit al celui căzut în războiu, dacă sunt doi orfani, fiecare capătă câte 30 cor. anual; dacă au rămas trei orfani, fiecare capătă câte 24 cor.; și dacă au rămas patru orfani, fiecare capătă câte 18 cor. anual, și anume băieții până la vârsta de 16 ani, fetele până la vârsta de 14 ani.

10) 60 cor. ajutor anual capătă acel orfan născut în afară de căsătorie, a cărui mamă capătă penziune și ajutor conform punctului 7; și anume băieții până la vârsta de 16 ani, și fetele până la vârsta de 14 ani.

11) 108 cor. ajutor anual capătă acel orfan născut în afară de căsătorie, pe care cel căzut sau dispărut la ținut; dacă au rămas doi de acești orfani, fiecare capătă câte 102 cor.; dacă au rămas trei orfani, fiecare capătă câte 96 de cor., dacă au rămas patru sau mai mulți orfani, fiecare capătă câte 90 cor. anual și anume băieții până la vârsta de 16 ani, fetele până la vârsta de 14 ani.

12) 60 cor. ajutor anual primesc părinții și bunicii celui căzut s'au dispărut, suma de ajutor pentru acești membri de familie însă nu poate fi mai mare de 120 cor. anual.

Sumele de ajutor amintite în punctele 4, 5 și 6 se plătesc personal invalizilor, iar sumele de ajutor amintite în punctele 8, 10 și 12 se plătesc personal văduvelor.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 29 Aprilie n.

DI Gheorghe Guiman, prefect la Seminarul din Sibiu, drept răscumpărare a felicitărilor de ziua numelui său, a plătit la administrația gazetei abonamentul pe un jumătate de an pentru două exemplare ale »Foi Poporului«, spre a se pune la îndemâna soldaților răniți de prin spitale.

Cine știe ceva de nepotul meu, Szabó György, căprar în regimentul 23 de honvezi, comp. 9. — rog să avizeze pe subscrisul. Din Septembrie, plecat pe câmpul de bătaie, nu a mai dat nici un semn de viață. *Iosif Ciora*, Fogaras, strada Brașovului.

O nouă înrolare a glotașilor din clasa B. Biroul ung. de corespondență anunță din Viena: Considerând, că rezultatul înrolării glotașilor din Austria n'a avut pretutindeni acelaș rezultat, forurile militare competente, au decis o nouă asentare a glotașilor născuți în anii 1878—1890, precum și a celor născuți în anii 1892, 1893 și 1894. Cu acest prilej vor fi înrolați și acei, cari au fost aflați apți, dar fuseseră concediați.

Când vor fi chemați glotașii de 42—50 ani. »Neues Wiener Tageblatt« scrie: Aflăm din izvor bineinformați că în cursul petrecerii

contelui Tisza în Viena, s'a vorbit numai despre chestii curente, pe cari le-a discutat primul ministru ungar cu miniștrii comuri, iar audiența contelui Tisza la monarhul e de importanță întrucât cu acest prilej i-a raportat M. Sale despre votarea noii legi privitoare la glotași, prezentând-o spre sancționare M. Sale.

Se poate lua cu siguranță, că noile contingente de glotași nu vor fi chemate în serviciul militar înainte de terminarea lucrărilor de câmp, adică mai de vreme pe la sfârșitul lui August sau începutul lui Noemvrie. Foarte naturală că până atunci se execută lucrările pregătitoare. În săptămânile viitoare se va face conscrierea și clasificarea celor cari aparțin noilor contingente, Asentările vor avea loc în Iunie sau în Iulie. Contingentele mai bătrâne vor fi folosite în primul rând pentru serviciul local așa că soldații mai tineri cari făceau serviciul până acum în interiorul țării, pot fi duși în front fiind înlocuiți cu cei mai bătrâni.

După o altă telegramă din Viena: ministrului apărării țării austriace i-s'a prezentat o delegație a deputaților austrieci condusă de deputatul Hartl, rugându-l pe ministru ca foștii ofițeri de rezervă, cari au renunțat la rangul lor să și poată recâștiga acest rang, iar inginerii arhitecții și chemiștii să fie aplicați la miliție corăspunzător meseriei lor.

Diplomă regală celor distinși. Maj. Sa Monarhul a hotărât să estradeze tuturor celor cari au primit în actualul războiu vreun ordin pentru merite sau erucea militară pentru merite o diplomă separată care să poarte semnătura Maj. Sale.

ECONOMIE

Sfaturile unui plugar luminat.

De C. Sandu-Aldea.

(urmare și sfârșit)

— Dar de ce sunt mai mici boabele dela vârful și dela cotorul spicului decât cele dela mijlocul lui?

— Pentru că zemislirea boabelor de grâu se începe întâi cam pe la jumătatea spicului și merge încet încet spre vârf și cotor. Boabele dela capetele spicului sunt dar zămislite mai târziu decât cele dela mijloc. Pe de altă parte boabele dela vârf și dela cotor se coc mai repede de cât cele dela mijloc, așa dar ele sugând mai puțin, n'au cum să le ajungă pe cele dela mijloc.

— Ca niște copii înțerești prea de vreme! — zise un om.

— Cam așa ceva! — vorbi Dinu. De aia țaiu eu vârfurile și cotoarele spicelor alese pentru sămânță. Apoi iau pe rând fiecare spic tăiat și-l frec bine 'n palme și îi vântur boabele până le curăț eu totul de pleavă, până rămâne grăul numai bob și bob, ca orezul. Boabele ce am putut strânge în acest chip le seamăn la vremea cuvenită în grădină și le las ca și în câmp. Doar primăvara le plivesc mai des de burueni. Când a venit vremea secerii, țaiu și eu poștața mea de grâu de sămânță, leg grăul și-l las să se răscocă bine 'n snopi. Apoi, când am timp și e vremea frumoasă, întind pologu în bățătură și desfac fiecare snop. Întind snopul în mănunchiu subțire și îl bat cu mlăciul.

— Cu ce?

— Cu mlăciul.

— Ce-i ăla?

— Păi nu vi l'am arătat?

— Poate altora, nu nouă.

— Două bețe legate mai slobod la oap cu o șuviță de piele care trece prin câte o gaură

mică făcută în capetele bețelor. Din cele două bețe, unul e mai lung și celalalt e mai scurt. Când ridici în sus, bățul cel mic se învârti și când arunci coada cea lungă în jos, bățul cel mic izbește în grămada de bățut.

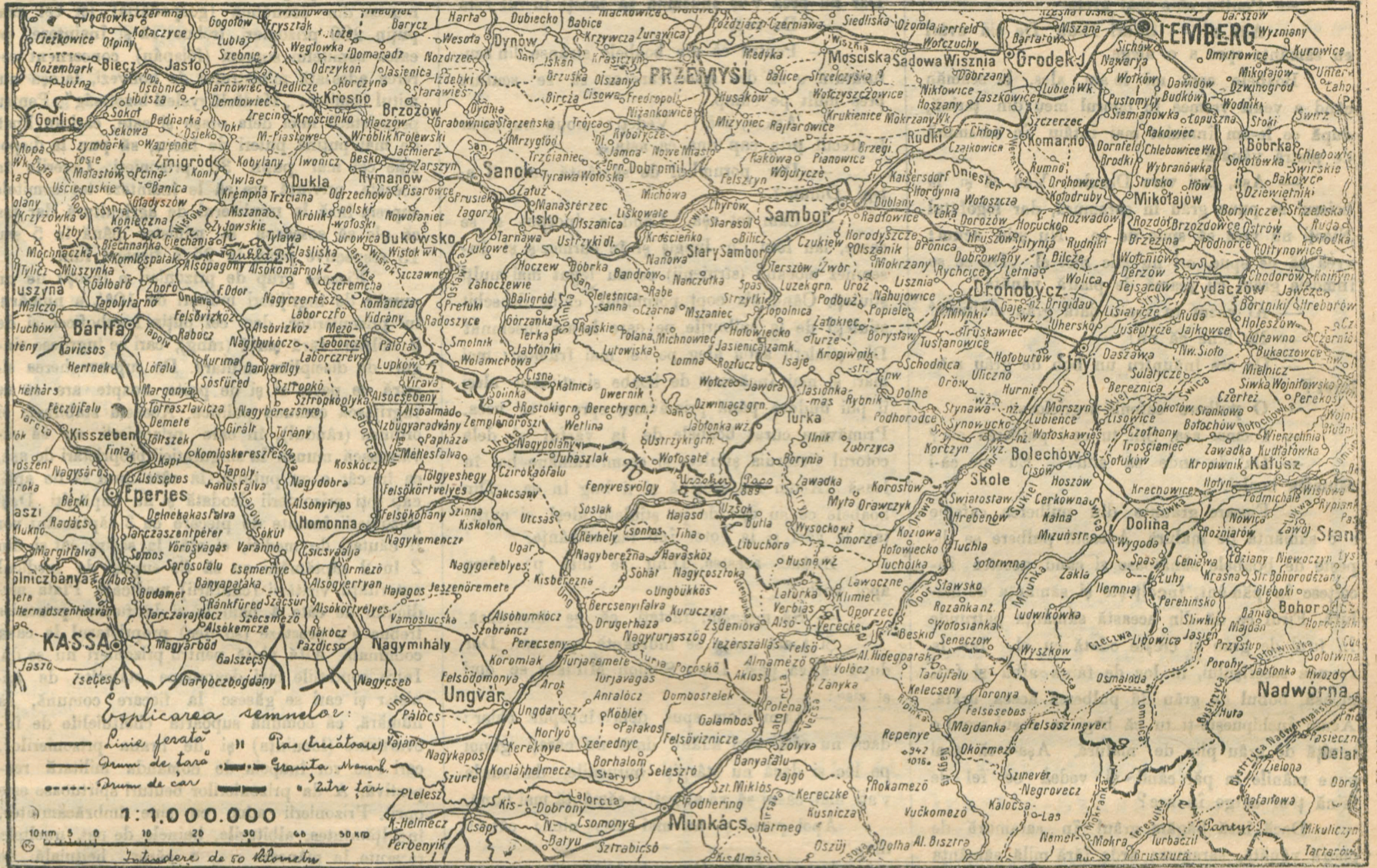
După ce am bățut de n'a mai rămas nici un bob în spic, dau paele la o parte. Și așa

urmez cu fiecare snop până îi bat pe toți. Apoi strâng boabele și le vântur când am un vânt mai bun. Pleava și boabele ușoare se duc, boabele grele și frumoase cad pe plog După ce le-am vânturat și am ales fruntea, nu mă mulțumesc numai cu atât.

— Dar ce le mai faci? ..

Când mă înlesnesc, întind iar pologul (zăblăul) și velințele în băătură și răstorn boabele într'un colț al pologului. Apoi încep să le zvârl cu o lopăție micșoară cât pot de departe. Boabele mai mari, mai pline, mai grele or să se ducă mai departe; cele mai ușoare or să rămâe mai aproape de mine.

Harta teritoriului pe unde se dau luptele din Carpați.

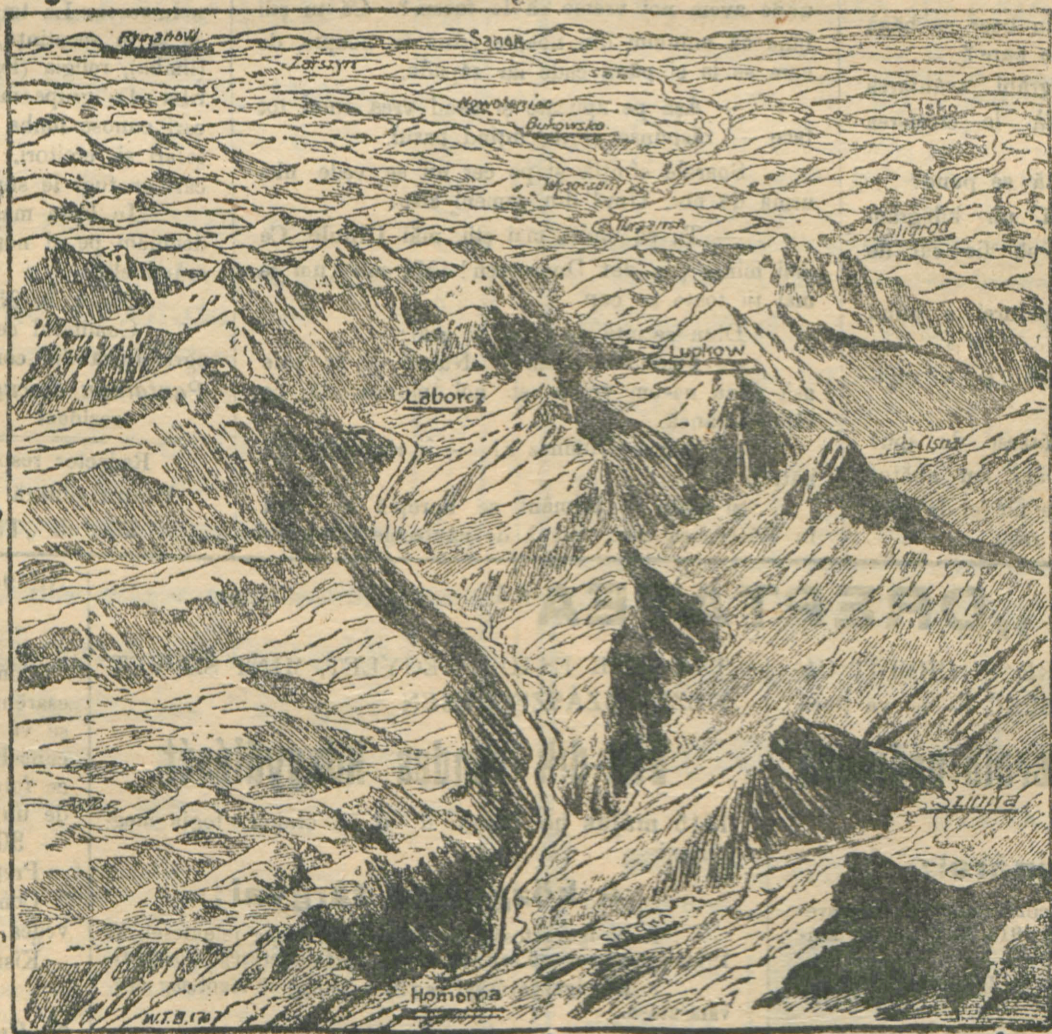

O vedere a Carpaților din jurul pasului Lupkow.

Din capul locuiei trebuie să ne dăm seama, că locurile, pe unde se poartă de prezent luptele în Carpați, sunt dintre cele mai muntoase. Ca să-și poată face cineva o adevărată icoană, cum se dau luptele pe astfel de dealuri și munți, ar trebui să vadă la fața locuiei mișcările trupelor. Dar de asta au parte (mai bine era de nu aveau) numai ceice sunt siliți a purta aceste lupte îndârjite contra năvălirii Rușilor.

Pentru publicul mare dăm alături o mică schiță a munților, dealurilor și văilor din jurul pasului (punctului, trecătoarei) Lupkow. După cum spunem și la alt loc, în acest ținut au avut loc mari lupte în sărbătorile Paștilor, iar în parte și de atunci încoace.

Schița noastră ne arată o parte a ținutului de pe harta (mapa) cea mai mare din foaia de azi. Astfel, în partea de jos a acestei schițe, la mijloc vedem orașul *Homona*, unde se împreună două trenuri: cel care vine din spre pasul Lupkow peste Mezőlaborcz (Lupkow) și cel care pornește numai dela până acum acoperire meru a cele locuri. Că ce va să zică, a duce o luptă luni de zile prin astfel de locuri, își poats face o icoană adevărată numai acela, care cunoaște viața dela țară în vreme de iarnă, cu satele așezate pe la poalele munților prin văi și pe dealuri, cum și cine a umblat pe munți, atât pe timp ploios, cât și în puterea iernii, prin zăpadă cea mare: de aci să veghezi toată ziua și noaptea, să ai grije să nu te atace dușmanul, ba dacă poți să l ataci tu pe el, și bucurându-te ca de ziua de Paști, când vezi că a veni cineva să-ți aducă sau să te întrebe cum stai cu de-ale mâncării.

Takcsony peste Szina. La Homona se împreună și râurile Laboreza cu Cziróka, între cari s'au dat cu atâta vehemență luptele trecute.

Granița dintre Ungaria și Galiția duce pe din sus de Laborez, apoi peste Lupkow și pe sub Cisna. Văile, dealurile, munții și prăpațiile, cari se văd în jos dela aceste localități se țin de Ungaria, iar cealaltă mulțime de în sus dela Lupkow (în dreapta către Baligrod și Lisko, în stânga către Bukowsko și Rymanow) sunt partea Carpaților ce se țin de Galiția.

În felul cum se arată aici o mică parte a Carpaților, așa se întind ei pe întreg frontul de luptă începând dela Bucovina până în partea de vest a Galiției: sunt tot văi și dealuri, stânci înalte, pustii și păduri dese, pe unde numai cu greu poate străbate omul gol; acum iusă, pe aceste locuri au trebuit să fie așezate tunuri și dus muniție pentru armata luptătoare, de asemenea și cele de lipsă pentru hrana soldaților. Iar toate acestea prin o zăpadă mare numai ca aceea, care, de asă toamnă

— Cum se poate? — întrebă mirat unu din Români.

— Se prea poate! — răspuse Dinu. Fă tu într-o zi încercarea asta: ia în mână câteva alice de vânătoare și câteva boabe de mei. Alicele să fie tot de mărimea boabelor de mei. Aruncă-le apoi cât poți de tare. Care din ele crezi că are să se ducă mai departe?

— Alicele! — răspuse unul.

— De ce? — întrebă Dinu.

— Pentru că-s mai grele.

— Așa e! — întări Dinu. De aia svâră eu sămânțe spre a o alege.

Boabele care mi le am ales, le seamăn când a venit vremea în ogrorul meu din țarină, după ce le-am înmuiat mai întâiu în saramură de piatră vântată.

— Așa, mai vere Dinule. Vad că și la boieru' se pune grâu în saramură, dar logofătul Nicoși nu vrea să spue de ce. Nu știu acum; vrea să ne spue, ori nu știe nici el. De ce se înmoaie grâul cu zeamă de piatră vântată?

— Ai văzut tu vre-o dată grâu mălurat?

— Ba bine că nu!

— Ce are înăuntru un bob de grâu mălurat?

— O pulbere cafenie-negricioasă

— Tocmai așa. Știi tu ce-i pulberea aia?

— Da' de unde să știu!? Eu zic că-i răutatea boalei.

— Fiecare grăunte din pulberea cafenie e o sămânță de mălură. Această pulbere se lipește de boabele sănătoase și când acestea încolțesc în pământ, încolțesc și sămânța de mălură. Firul ce dă din această sămânța pătrunde în firul de grâu și crește odată cu el. Iar la vremea secerișului, în loc de făină albă și frumoasă, bobul de grâu dă pulberea aceea urâtă. Acum închipuește-ți tu că bagi în coșul morii o baniță de grâu plin de mălură. Așa-i că ți-ai pune mâinile în păr când ai vedea ce fel de făină ți-ar curge în sac?

Dacă însă băgăm grâul în saramură de piatră vântată, saramura arde fără milă sămânța boalei și grâul rămâne curst. Într-o zi se svîntează și a doua zi sau cel mai târziu a treia zi e bun de sămănat.

— Dar am văzut că la un boer se băgă grâul salamurat și în var. De ce care?

— Mai întâi pentru a grăbi svântarea grâului și a doua pentru a ajuta la creșterea colțului.

— Cam câtă piatră vântată se pune?

— La 10 vedre de apă, un kilogram de piatră vântată care trebuie să fie cât de bine topită.

— Și numai în potriva mălurei e bună piatra vântată?

— Ba și împotriva tăciunelui și a ruginei și a manei viilor.

Dar eu n'am apucat să sfârșesc de spus cu alegerea seminței de grâu, căci am abătut vorba. În țara noastră se găsește un fel de grâu cu spicul alb și altul cu spicul roșu.

Eu am isbutut să-mi deosibesc sămânța și pe cât am băgat eu de seamă până acum, grâul roșu par'că mi-ar de ceva mai mult la pîgon, dar grâul bălan par'că ar fi mai tare și mai greu.

V'ați mai putea alege o sămânță mai bună de grâu dacă ați strâns boabele ce s'au scuturat pe locul unde au fost șira de snopi, pentru că boabele mai mari, pe cari nu le poate acoperi și ține pleava, se scutura mai repede. Dar nu prea v'aș îndemna să faceți lucrul ăsta — De ce?

— Pentru că din boabele strânse din scuturătură o să dea spice care or să se scuture prea mult pe câmp.

— Așa e, măi! Vedeți: nouă nu ne-ar fi trecut prin cap una ca asta.

— Dar porumbul de sămânță cum îl alege, Dinule?

— Cam tot așa. Când a început a se coace, iau lotu 'n lungiș și în curmeziș și însemnez ciocanii (strujenii) ce au legat mai mulți știuleți. Când s'a copt porumbul, culeg deosebit știuleții de la cuiburile pe care le-am însemnat. Din știuleții ăștia aleg pe cei mai frumoși: mai mari și mai încărcăți de boabe și știuleții aleși îi pui undeva până primăvara, spre a se usca. Primăvara curăț boabele de la vârful și dela cotorul fiecăruia știulete și ce-mi rămâne bat în leasă. Acum am mașină și îi bag în ea. Din boabele ce au eșit de pe știuleții aleși și curățaji la vârf și la cotor îmi fac sămânța.

Zicând acestea, Dinu se uită pe câmp apoi vorbi:

— Să mergem, fărtați, că se înserează.

Și toată ceata se îndreaptă spre sat. Dar după câțiva pași, Dinu Simion Militaru se oprî și zise:

— Cum v'am spus dela început chiar: dacă nu arați mai adânc, dacă nu cărați gunoi pe loc și dacă nu stărpiți buruienile, da surda v'ați mai căsni să vă alegeți o sămânță mai bună.

Apoi porni și nu mai zise nimic cât-va timp.

Dar unul din Români dădu din cap cu desnădejde și spuse:

— Bune lucruri ne înveți tu Dinule, dar unde avem noi vreme să le facem? Că tu știi bine că muncim din noapte până în noapte, de cum se ia și până cade iar zăpada.

— Așa pe apucate și când vrea omul tot face — răspuse Dinu, iușind pasul.

Soarele sfîșia și pe cer nu se vede nici urmă de nor. Unul din oameni zise:

— Ti, că multe mai știi, măi Dinule. Ce mai minte ți-a dat Dumnezeu! Mă mir cum le mai ții toate în cap.

Dinu se uită spre cer și grăi:

— Frumoasă vreme! Numai de ar ține așa până ne-om vedea și noi munca de pe câmp strânsă.

— Bun e Dumnezeu! — îi răspuse un bătrân.

Și ceata de Români se apropia și intra în Râscrucia care răsuna de cântecele flăcăilor

ce se întorceau de la hără în acel dulce amurg de sărbătoare...

Prizonierii la munca câmpului.

Prin rescriptul ministerial din 16 Aprilie c. Nr. 19031 Prez., cu privire la aplicarea prizonierilor la munca câmpului, se orânduesc următoarele:

Acei proprietari, cari ar dori se aplice la munca din economia (gospodăria) lor cel mai puțin 200 prizonieri, trebuie să-și înainteze, pe calea comitetului suprem (főispán) concernent cererea adresată ministrului de honvezi, la așa numitul comitet: „Hadfelügyeleti bizottság". Pentru proprietarii mici dela orașe și sate, cari au lipsă de mai puțin puteri de lucru, să pun la dispoziție cel mai puțin 30 prizonieri. Cererile în aceasta privință are să le înainteze tot comitele suprem însă la ministrul de agricultură dar așa că ele să sosească la minister până în 5 sau 15 respective până în 25 a fiecărei luni.

Fiecare grup de prizonieri e însoțit de un număr de îngrijitori militari de 10%, a numărului prizonierilor, deci cel puțin 1 suboficer și de 2 militari fără șarjă (rang), cari se îngrijesc singuri de disciplina militară. De supravegherea sigură de peste zi și de peste noapte are să se îngrijască comuna politică. Aceasta stabilește și ordinea (rândul), în care prizonierii au să săvârșească munca la singuraticii proprietari de așa, ca în cât e cu putință, la câte unul să fie aplicați toți prizonierii deodată și nu împărțiți. Deși prizonierii înainte de plecare cu 3 săptămâni vor fi căutați de medici, ei atât la sosire cât și din 2 în 2 săptămâni au să fie supuși de medicul autorității vizitării (căutării) medicale. Plata medicului de câte 4 bani la zi de fiecare prizonier trebuie s'o presteze (so dea) proprietarul la casa comunală. Altă plată pentru prizonieri nu se dă. Într-o condiție mai de aproape statorite de minister și cari se găsesc la fiecare comună, să numără, că comuna supoartă cheltuielile de încavarturare (locuința) și de hrana prizonierilor, cari i-se vor înapoia de comanda militară respectivă. A da prizonierilor beuturi spirituoase este oprit. Prizonierii aduc cu sine îmbrăcămintea, încălțămîntea, albiturile, hainele de pat, uneltele necesare la muncă etc., a căror cheltuielă de transport o supoartă tot comuna. Singura zi de răpaus e Dumineca dar și aceasta numai în cazul când natura muncii de îndeplinit îngăduie nelucrarea. La împărțirea grupelor de prizonieri se ia în socotintă, încât se poate, naționalitatea (limba), religia (legea) și îndeletnicirea prizonierilor. La grupe mai mari să dau și prizonieri cari cunosc limba germană (nemțească) apoi pantofari și croitori. Cheltuielile pentru prizonieri cari ar fugi le supoartă comuna.

În lipsa mare de puteri muncitoare, indemnăm pe ai noștri să tragă foloase din aceste orândueli.

Sibiu, la 23 Aprilie n. 1915.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

Pantaleon Lucaș, Victor Tordășianu,
prezident secretar

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.

Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.

Tiparul: „Tipografia Poporului“

„DREPTATEA“

REUNIUNE DE PĂSTRARE ȘI CREDIT CA ÎNSOȚIRE ÎN FENEȘUL-SĂSESC — își va ținea

a VIII-a adunare generală ordinară

la 16 Maiu 1915 la orele 4 d. a.

Obiectele adunării:

1. Raportul direcțiunei și a comitetului de supraveghere, prezentarea bilanțului de pe 1914 și deciderea asupra împărțirii profitului curat.
2. Alegerea alor doi membrii în direcțiune și alegerea comitetului de supraveghere.
3. Fizarea marcelor de prezență pentru direcțiune și comitetului de supraveghere.
4. Eventuale propuneri.

Szászfenes — Feneșul săses, 21 April 1915.

Direcțiunea.

TAKARÉK ÉS HITELEGYLET, MINT SZÖVET-KEZET SZÁSZFENESEN

VIII-dik rendes közgyűlését

1915 május hó 16-én d. u. 4 orakor fogja megtartani.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentései, az 1914-évi mérleg előterjesztése és a tiszta nyereség felosztása.
2. Két igazgatósági tag és a felügyelő bizottság megválasztása.
3. Az igazgatósági tagok és felügyelőbizottsági tagok jelenléti díja, megállapítása.
4. Esetleges üdítványok.

Az igazgatóság.

Nr. 949/915 prim. com. 2112

Publicațiune.

Comuna Kistalmács (Tălmăcel) esarəndează în licitațiune publică ce se va ținea la 25 Maiu 1915 în cancelaria comunală morile de apă ce formează proprietatea sa pe timp de un an adică din 1 Iulie 1915 — 30 Iunie 1916.

Prețul strigării 1600 Cor.

Condițiunile mai de aproape să pot vedea la primăria comunală.

Kistalmács, la 1 Maiu 1915.

Primăria comunală.

N. Rusu Ieronim Clotok
primar. notar.

Pentru economi!

Săminte de lucernă și trifoiu se pot cumpăra dela **Sigmund Felzer** Str. Ciznădiei 1.

O femeie

mai în etate caută un loc de economă la un preot. Se angajează a crește și copii și se pricepe la orice lucru din casă și afară de casă (grădinărit, legumărit). Crescută în casă de preot și neavând familie s'ar angaja bucurios la ori-care preot, fie bătrân sau mai tânăr cu copii. Adresa la administrația gazetei noastre.

Vinuri se pot căpăta

din anul 1913, cu 80 fil. litra la Andreas Müller Kiss-Salyk.

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspândesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă indeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI”. Informații să dau și comande să primesc la administrația „FOAIA POPORULUI”.

Tuturor on. prietini,

oaspeți și cunoscuți, le zic, pe această cale, un cordial rămas bun. Ioan Mihailu, hotelier, Sibiu, se mută la Budapesta I, Fehérvári ut 39 sz. III em. 4 ajtó.

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de
toamnă și iarnă în mare
asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe indigene din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquet și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglan”, cari se află totdeauna în deposit bogat. Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, imi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

O calfă harnică

de faur-fierar (lucrător cu foc) și 2 calfe de faur găsesc aplicare staționice la Carl Weindel, Sibiu St. Șaguna Nr. 19.

Tânăr român,

liber de serviciul militar, caut post ca scriitor în vre-o cancelarie. Posed praxă și pentru cancelarii advocatiale precum și în scrierea la mașină. Adresa la administrația acestui ziar.

„NĂDEJDEA” însoțire de credit și economii în Blăjel (Balázstelke).

Convocare.

Onorații membri a băncii populare: „Nădejdea” însoțire de credit și economii din Blăjel (Balázstelke) prin aceasta se convoacă la

a II-a adunare generală ordinară,

pe ziua de 16 Maiu n. 1915 la 1 oară p. m. în localul școlii gr. ort. române din loc.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale și constituirea.
2. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere de pe anul 1914.
3. Aprobarea bilanțului.
4. Alegerea a lor 2 membri în consiliul de administrație.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un period de 3 ani, conform § 14. din statute.
7. Modificarea statutelor.
7. Eventuale propuneri.

Blăjel (Balázstelke) la 29 April 1915.

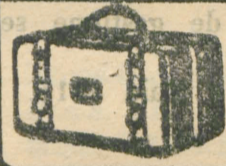
Zacheiu Sasu

Direcțiunea.

Atelier de curelărie, șelărie și cofetărie ORENDT G. & FEIRI W.

Telefon 313 (ordinară Societatea curelărilor) Telefon 313
Strada Cisnădiei 45 - SIBIU - Helfauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole pentru călărit, vânător, sport și volaj, poezii și procovățuri, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de oușut și bogat, Sky (vârsobi) permanent în deposit.

Toate articolele din branșele sumite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco. — Comandă prin poștă se execută prompt și conștientos.

Mare deposit de hamuri pentru cal dela solurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cal și colere de călărie.

IULIUS GRAVENHORST,

— curelar în Orăștie-Szászváros, —

recomandă onoratului public magazia sa bogată de tot felul de hamuri pentru cai

Brâne pentru mijloc, curele Boeskor, curele — „Hosen” (Hosenriemen), șea și tot soiul de unelte de călărit, ce se recer.

În afară de aceste sunt tot felul de articoli ce se țin aici cu prețuri cât se poate de ieftine. Se primesc comenzi și reparaturi, ce se vor face conștientos, repede și foarte ieftin. Rog pe mușterii din afară, să binevoiască a trimite lucrul ce vreau să ni-l predea spre reparatură, cu posta sau cu trenul (gyorsáru), iar eu cu întoarcerea poștei îi voi împărtăși prețul reparaturii.

Cumpăr și vând tot felul de curea
Calfe și ucenici se primesc.

Săpunul de lapte de crin Steckenperd

alui Bergmann & Co., Teschen a/Elbe

se bucură de cea mai mare simpatie și răspândire pretutindeni, mulțumită efectului său și de cel mai bun și recunoscut mijloc în contra pișturilor și de cel mai neîntrecut întru susținerea unei îngrijiri raționale a pielii și a frumuseții.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție! Premiat de mai multe ori! Fiți precuți la cumpărare și să se observe apriat la marca „Steckenperd” și la firma deplină! Se poate căpăta (à 1 Kr.) în farmacii, drogerii și parfumerii etc. Asemenea se recomandă și probata cremă de crin „Manera” (à 80 fil. per tubă), care este de un efect minunat întru susținerea mânilor la dame în stare gingașe.

1859

MOBILE lucrate solid și conștientos ...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, AAAAA

str. Sării 37

Specialist în:

MOBILE DE TOT FELUL
pentru tineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, institute, cafenele și restaurațiuni

Telefon Nr. 47 cu legătură în comitatul întreg

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

Noutate Senzațională! Ochiane de războiu „Ideal,” construite cu cele mai bune și mai fine linși optice.

El constă din 16 instrumente optice unite la un loc, cari se pot desface însă și în părțile lor constitutive, așa încât se poate purta ușor și în buzunar.

Ochianul de războiu „Ideal” se poate folosi în următoarele feluri, ca binoclu pentru turiști, pentru teatru, potrivit pentru orice ochiu, ca oglindă pentru cercetarea ochiului, a gâtului și a nasului, ca microscop pentru examinarea celor mai mici ființe etc., ca compas ce funcționează perfect, ca ochelari, ca lupă măritoare pentru orice experimente, mai departe ca aparat steoscopic pentru panorame, fotografii etc. În sfârșit e un aparat, care prin multilateralitatea întrebuințării lui, nu este întrecut încă până azi de alt aparat optic.

Prețul dimpreună cu descrierea lui, este 3 Cor, 3 bucăți costă 8 Cor.

Se poate cumpăra cu rambursă din prăvălia de noutăți:

M. Swoboda, Wien III/2, Hiessgasse 13—348

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

Că berea noastră e foarte căutăată se poate vedea și de acolo că cură părătorii se înmulțesc mereu

„TRANSSYLVANIA“ Bancă generală de asigurare mutuală a. c. g. l.

Invitare

la **Adunarea generală ordinară** a membrilor băncii de asigurare „TRANSSYLVANIA“ a. c. g. l.

care se va ține **Duminică în 9 Maiu n. a. c. la 11 ore a. m.** în sala de ședințe a comunității orașenești (Magistrat, Strada Măcelarilor Nr. 2.)

OBIECTE DE PERTRACTAT:

1. Raport de gestiune asupra anului de afaceri 1914*).
2. Raportul conziliului de supraveghiere asupra conturilor încheiate și a bilanțului.
3. Intregirea direcțiunei.
4. Alegerea conziliului de supraveghiere.
5. Eventuale propuneri.
6. Sortirea obligațiunilor fondului de întemeiere.

*) Raportul de gestiune se distribuie la dorința membrilor din 3 Maiu a. c. începând la direcțiunea institutului.

Sibiu, în 3 Maiu 1915.

Direcțiunea.

Activa.

Bilanț la 31 Decemvrie 1914.

Pasiva.

Activa.		Pasiva.	
	K f		K f
Cassa în număr	46.151·89	Fond de întemeiere fl. 300.000	600.000·—
Depuneri la cassa de păstrare și la cea post.	15.249·53	Rezervă de premii s. I.	106.577·09
Depuneri în giro-conto și depozite	3.324·80	Rezervă de daune s. I.	71.773·45
Depuneri spre fructificare pentru rez. de premii restit.	66.739·45	Rezervă specială de daune s. I.	125.464·84
Depot pentru rezerva specială de daună	125.464·84	Rezervă de premii s. II.	1.697.669·—
Titli de întemeiere neemiși	146.200·—	Transport de premii s. II.	43.185·—
Titli rambursați	51.600·—	Rezervă pentru decesuri anunțate	41.560·—
Efectele fondului general	746.250·50	Rezervă de premii s. II. în depozit la societăți de reasigurare (cess)	98.479·77
Efectele fondului de garanție	111.158·80	Fond de pensuni	224.228·08
Interese curente	11.764·67	Avans pe efecte	81.200·—
Efectele fondului de pensuni	218.904·50	Creditori diversi	15.202·47
Depuneri spre fructificare ale fondului de pensuni	5.323·58	Datorie ipotecară și de cont-curent	102.459·90
Realități: Edificii în Sibiu și Cluj	673.000·—	Interese transitorii ale titlilor de întemeiere	9.045·—
Împrumuturi pe polițe de asigurare pe viață	526.478·49	Interese neridicate dela titli de întemeiere	1.161·—
Premii de asigurare anticipate s. II. pe 1915 (cu detragerea retrocesiunilor)	4.838·81	Fond de garanție s. I.	49.497·55
Rezervă de premii s. II. în depozit la societăți de asigurare (retrocesiuni)	29.175·25	Fond de garanție s. II.	62.541·29
Portofoliu de cambii și acceptate de acoperire	6.302·59	Excedent rezervat s. I. din anul 1912	8.530·39
Salduri și numerare la reprezentanțe s. I.	207.012·12	Excedent rezervat s. I. din anul 1913	15.401·41
Salduri și numerare la reprezentanțe s. II.	143.841·84	Excedent rezervat s. II. din anul 1912	2.082·14
Valori de incasso neincurse în portofoliu	15.334·20	Excedent rezervat s. II. din anul 1913	3.441·54
Debitori: Societăți de reasigurare, spese de achiziție și diversi	180.642·69	Excedent s. I. din anul 1914	3.217·40
Avansuri la inspeciori	10.837·52	Excedent s. II. din anul 1914	4.061·11
Mobile, table de agenturi, tipărituri și plăci de asigurare	19.189·73		
Instalații electrice	1.992·27		
	3.366.778·07		3.366.778·07

Sibiu, în 31 Decemvrie 1914.

Iosef Drotleff, m. p.

V. Thiess, m. p.

Bilanțul de față, confrontat cu registrele referitoare, s'a găsit în concordanță.

Sibiu, în 21 Aprilie 1915.

Conziliul de supraveghiere:

Iosif Lissai, m. p.

Gustav Meltzer, m. p.

Adolf Fonn, sen. m. p.